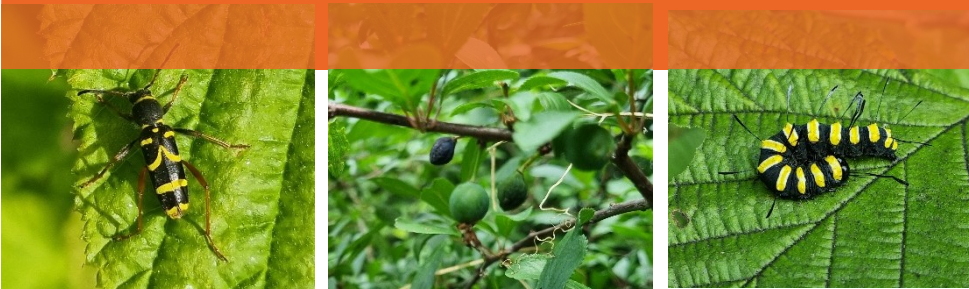

Skjøtselsplan for Ottes vei, Nesøya, Asker kommune, Akershus fylke

Morgan Amundsen / Ole Jørgen Lønnve

Skjøtselsplan for Ottens vei, Nesøya, Asker kommune, Akershus fylke

Forfattere: Morgan Amundsen / Ole Jørgen Lønnve

Publisert: 21.11.2025

Antall sider: 22 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Asker kommune

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Amundsen, M. og Lønnve, O.J. 2025. Skjøtselsplan for Ottens vei, Nesøya, Asker kommune, Akershus fylke. Biofokus-rapport 2025-121. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Engareal ved Ottens vei / Heroringvinge / Vepsebukk / Slåpetorn / Larve av orekveldfly.
Foto: Ole J. Lønnve / Morgan Amundsen

Biofokus rapport 2025–121

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-568-2

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Forord

Skjøtselsplanen for Ottens vei, Nesøya, i Asker kommune er utarbeidet av Biofokus på oppdrag fra Asker kommune. Skjøtselsplanen gir faglig anbefalinger for skjøtsel av et areal preget av gjengroing og fremmede arter. Morgan Amundsen har vært prosjektleder fra Biofokus og Tomas Westly har vært vår kontaktperson i kommunen. Ole Jørgen Lønnve fra Biofokus har bidratt med feltbefaring og arbeidet med skjøtselsplanen.

Oslo, 21/11-2025

Morgan Amundsen

Heroringvinge fra lokaliteten

Sammendrag

Biofokus har på oppdrag for Asker kommune utarbeidet en skjøtselsplan for Ottens vei på Nesøya. Skjøtselsplanen gir faglig anbefalinger for skjøtsel av et areal preget av gjengroing og fremmede arter. Formålet med planen er å bedre arealene for en kjent populasjon av den sterk truede arten heroringvinge, men også biologisk mangfold generelt. Ett individ av heroringvinge ble observert helt øst i planområdet, noe utenfor tidligere kjente observasjoner.

Innhold

Sammendrag	4
1 Innledning	6
1.1 Bakgrunn	6
1.2 Øvrige naturverdier.....	6
1.3 Resultater fra feltarbeidet 2025.....	6
2 Hensyn og prioriteringer	8
2.1 Heroringvinge <i>Coenonympha hero</i>	10
3 Skjøtselstiltak	11
3.1 Generelle skjøtselsråd	11
3.2 Oppsummering av skjøtsel for lokaliteten i sin helhet.....	12
3.3 Skjøtsel for hver sone.....	13
4 Kilder	17
Vedlegg 1. Bekjempelse av fremmede arter	18

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Biofokus har på oppdrag for Asker kommune utarbeidet en skjøtselsplan for lokaliteten Ottens vei på Nesøya i Asker kommune (figur 1). Lokaliteten (planområdet) ligger på østsiden av Nesøya langs en liten strømgate med tilstøtende private hager mot nord og fulldyrket åker mot sør. Det er en grøft/bekk som skiller området fra åker i sør. Planområdet er regulert til «naturvernområde på land (kode 650)» og strekker seg over flere eiendommer. Formålet med skjøtselsplanen er å fremme biologisk mangfold i en lokalitet preget av gjengroing og fremmede arter.

I 2019 ble den sterkt truede (EN) sommerfuglen heroringvinge oppdaget på lokaliteten (Elven et al. 2024). Denne populasjonen er en av to delpopulasjoner på Nesøya (Elven et al. 2024). Situasjonen for heroringvingepopulasjonen ved Ottens vei er uklar, men alt tyder på at dette dreier seg om en svært liten populasjon (kanskje bare en håndfull individer). Ifølge Elven et al. (2024) ble kun ett individ registrert sommeren 2024, og lokaliteten har et stort behov for skjøtsel. Lokaliteten er til dels ekstremt gjengrodd av oppslag av busker, bringebær og fremmede arter, samtidig som deler av arealet holdes som (kortklipt) plen. Ifølge Elven et al. (2024) er det vanskelig å se hvordan heroringvinge skal kunne overleve der på sikt hvis ikke noe gjøres.

1.2 Øvrige naturverdier

Det er ingen registrerte naturtyper innenfor området skjøtselsplanen gjelder. Imidlertid er det rikt, vekstsesongen er lang og beliggenheten (midt i Oslofjorden) er svært gunstig for biologisk mangfold.

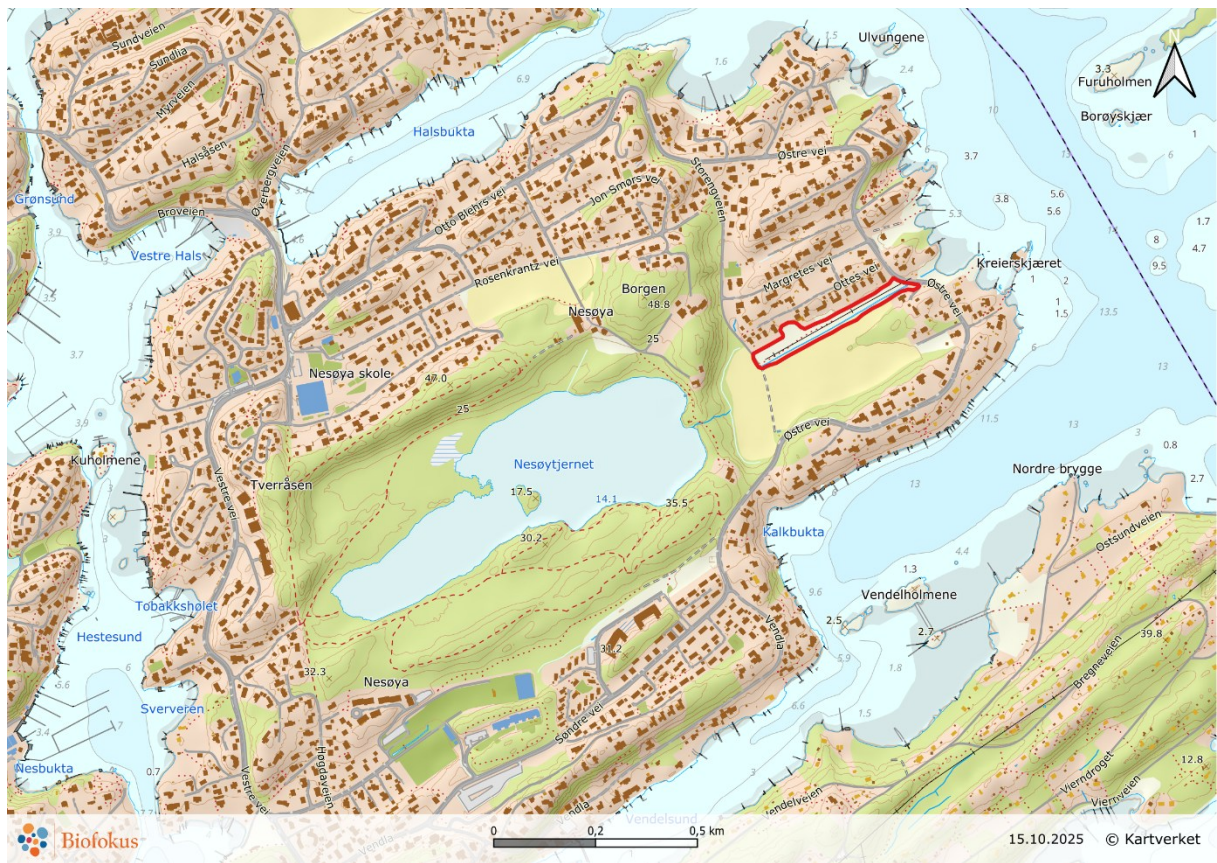
Av andre interessante artsfunn gjort innenfor lokaliteten, kan spesielt sommerfuglarten *Ethmia pusiella* (EN) nevnes. Denne er funnet flere ganger og larvene til arten lever på legesteinfrø (NT), som også er påvist innenfor lokaliteten.

1.3 Resultater fra feltarbeidet 2025

Feltarbeidet ble gjennomført den 26. mai 2025 av Ole J. Lønnve og Morgan Amundsen (begge Biofokus), og den 9. juli av Morgan Amundsen.

Et nyklekt individ av heroringvinge (kjønn ukjent) ble påvist 26. mai 2025. Individet ble funnet på sørsiden av bekken helt øst i lokaliteten (ved Østre vei 41). Ut over dette ble ingen andre heroringvinger registrert. Det ble heller ikke gjort funn av andre interessante arter.

Deler av lokaliteten var, som nevnt i Elven et al. (2024), under sterk gjengroing med busker, trær, høyvokst vegetasjon og fremmedarter. Spesielt kanadagullris er problematisk innenfor deler av lokaliteten. Kanadagullris er en plante som ikke har noen verdi for heroringvinge og som lett utkonkurrerer annen engvegetasjon.

Figur 1. Oversiktskart over området skjøtelsesplanen gjelder for, avmerket i rødt.

Tabell 1. Oversikt over hvilke eiendommer hver skjøtselssone berører.

Skjøtselssone	gnr./bnr.
Sone 1	40/526 40/1845 40/1846 40/1867 40/1868
Sone 2	40/1821
Sone 3	40/520 40/1822 40/1829 40/1830
Sone 4	40/1817
Sone 5	40/1818
Sone 6	40/1810
Sone 7	40/430 40/437 40/1864

2.1 Heroringvinge *Coenonympha hero*

En av artene som finnes i skjøtelsområdet er Heroringvinge (Figur 3). Dette er en art som har gått mye tilbake i hele Europa og den er rødlistet i mange land. I Norge står den som sterkt truet (EN) og er fredet (Forskrift om fredning av truede arter, 2001). I tillegg er den oppført i Bern-konvensjonen under sterkt beskyttede dyrearter.

Populasjonen ved Ottens vei er en av to delpopulasjoner på Nesøya og er sammen med populasjonene på Brønnøya de gjenværende populasjonene av arten i Oslofjordområdet. Det er siden 2018 forsøkt å gjenetablere arten på Borøya med å flytte individer fra Brønnøya dit (Elven et al., 2024).

Heroringvinge er en art som er knyttet til kulturlandskapet. Den trives i rike, fuktige engarealer med mye innslag av gress hvor larven utvikler seg. Den overvintrer som larve i vegetasjonen nær bakken og på våren gjenopptar larven veksten i noen uker før den forpupper seg. Det virker som at arten unngår arealer som ikke har skog i nærheten (SLU Artdatabanken, 2025).

Heroringvinge krever en skjøtelsform som er en mellomting mellom intensiv drift og gjengroing (Endrestøl & Bengtson, 2012). Skjøtelsen foreslått i denne planen er i stor grad med tanke på å forbedre arealene for heroringvinge.

Figur 3. Ett individ av heroringvinge ble observert i skjøtelszone 7. Foto Morgan Amundsen

3 Skjøtselstiltak

3.1 Generelle skjøtelsråd

Det må prioriteres å fjerne fremmede arter innenfor skjøtelsområdet. De artene som er særlig problematiske i området er; kanadagullris (Svært høy risiko - SE), vinterkarse (SE), fagerfredløs (SE) og valurt (det er noe usikkert hvilken av valurtartene som finnes der, men den er uansett fremmed og uønsket). Bekjempelsen av fremmedartene må skje før de rekker å blomstre. Samtidig må det tas hensyn til arealer som kan være viktige for heroringvinge. Gift må ikke brukes og slått må skje skånsomt slik at arealer som heroringvinge bruker ikke blir ødelagt i forbindelse med fjerningen. Mer detaljert informasjon om hvordan man fjerner disse artene finnes i vedlegg 1. Planteavfallet fra fremmedarter må fjernes fra området (kjøres på avfallsstasjon).

Det er ønskelig at skjøtelsområde i stor grad holdes fritt for småtrær. Større trær bør få stå i fred da disse er med på å fremme biologisk mangfold. Blant annet er trær, i et ellers åpent landskap, viktige for fugler. Enkelte stedegne busker som slåpetorn kan med fordel også spares for å fremme diversitet. Generelt er det gunstig for biologisk mangfold med variert vegetasjon.

3.2 Oppsummering av skjøtsel for lokaliteten i sin helhet

Fremmedarter

- ✓ Luk der det er mindre bestander.
- ✓ Store bestander må slås. Kanadagullris må slås minst to ganger før blomstring.
- ✓ Avfall må fjernes fra lokaliteten.

Oppslag av trær og busker

- ✓ Fjern eller tynn store tette oppslag av småtrær.
- ✓ La enkelttrær stå, f. eks allerede store trær eller spesielle trær eller busker (f.eks. slåpetorn, hagtorn). Om det er ønskelig at enkelte av småtræra skal få vokse opp kan disse spares.
- ✓ Fjern avfallet, eventuelt legg det i hauger, Ikke flis det opp, da det vil fungere som gjødsel.

Engarealer og plen

- ✓ Flest mulige plenarealer bør gjøres om til eng. Dette kan gjøres ved å slå som beskrevet nedenfor istedenfor å slå det som plen.
- ✓ Engarealene bør slås med jevne mellomrom. Arealene trenger ikke å slås hvert år, og ved slått er det ønskelig at ikke hele arealet slås samtidig. Kun ca. halvparten av engarealet bør slås på en gang. En aktuell løsning kan være å slå halve arealet et år og andre halvdel et annet år, ikke nødvendigvis over en toårs periode. Det må alltid være noe areal som ikke slås. Poenget med dette er at heroringvinge overvintrer som larve på vegetasjonen nær bakken. Slår man og fjerner all vegetasjon, vil larvene også dø. Her kan grunneiere enten komme frem til en felles løsning, eller at hver grunneier slår halvparten av sitt areal.
- ✓ Generelt bør avfallet fra slått fjernes der hvor det er arter som brennesle og bringebær som dominerer. Dette er for å utarme jorden å få frem mer eng-aktig vegetasjon. Der hvor det allerede er gress/engvegetasjon kan avfallet bli liggende, eventuelt fjernes av og til hvis man ser at det begynner å komme inn arter som brennesle og bringebær.

3.3 Skjøtsel for hver sone

Sone 1. Arealene i sonen består hovedsakelig av høyvokst vegetasjon (figur 4) og stedvis en del treoppslag. Helt vest i sonen mot sti/vei er det ganske mye vinterkarse og noe kanadagullris som bør fjernes. Arealene i sonen som domineres av brennesle og bringebær kan slås årlig og avfallet fjernes for å utarme den næringsrike grunnen. Etter hvert som arealet får mer eng-aktig preg kan slått gjøres som beskrevet i generell del.

Sone 2. Sonen er dominert av gressarealer (figur 5) og kan slås slik som beskrevet i generell del. Eventuelle småtrær bør fjernes.

Sone 3. Det er store mengder småtrær i sonen (figur 6), med enkelte åpnere områder dominert av kanadagullris. Småtrær bør fjernes og kanadagullris må bekjempes. I norddelen av sonen mot husene er det mye kratt av spesielt slåpetorn. En del av krattet kan fjernes, men enkelte busker bør spares da disse er med på å øke artsmangfoldet i området. Etter at småtrær er fjernet bør området slås med jevne mellomrom slik som beskrevet i generell del og holdes fritt for småtrær.

Sone 4. Sonen er dominert av gressarealer og kan slås slik som beskrevet i generell del.

Sone 5. Sonen er plen. Om det er ønskelig å gjøre deler av denne bedre egnet for heroringvinge og biologisk mangfold generelt, kan den slås slik som beskrevet i generell del.

Sone 6. Svært mye småtrær som bør fjernes. Etter at småtrær er fjernet bør området slås med jevne mellomrom slik som beskrevet i generell del og holdes fritt for småtrær.

Sone 7. I sonen er det store mengder fremmede arter, spesielt dominerende er valurt, kanadagullris og fagerfredløs (figur 7). Den resterende vegetasjon er i stor grad høyvokste nitrofile arter som bringebær og stornesle. Her må det prioriteres å fjerne fremmede arter. Arealet i sonen bør slås årlig og planteavfallet fjernes. Etter hvert som arealet får mer eng-aktig preg kan slått gjøres som beskrevet i generell del. Ett individ av heroringvinge ble observert i den sørøstre delen av sonen (figur 3 og 8).

Figur 4. Høyvokst vegetasjon som dominerer i sone 1. Blant annet er det mye mjørdurt og brennesle i sonen. Foto: Morgan Amundsen

Figur 5. Sone 2 er dominert av engareal, med mye innslag av gress som er gunstig for Heroringvinge. Foto: Ole J. Lønnve

Figur 6. Det er store mengder småtrær, i hovedsak av gråor, i sone 3. Foto: Morgan Amundsen

Figur 7. Skjøtselzone 7 er dominert av høyvokst vegetasjon med mye innslag av fremmede arter. Kanadagullris i forgrunn, øverst i venstre hjørne ses fagerfredløs og det er mye valurt i skråningen opp mot veien. Foto: Morgan Amundsen

*Figur 8. Sør-østre del av skjøtselzone 7 hvor ett individ av heroringvinge ble observert. Det er mye valurt i lokaliteten.
Foto. Ole J. Lønnv*

4 Kilder

- Elven, H., Bengtson, R., & Røsok, Ø. (2024). *Oppsummering av tiltak i 2024 for bevaring av heroringvinge Coenonympha hero i Asker og Bærum* [Naturhistorisk museum Rapport 130].
- Endrestøl, A., & Bengtson, R. (2012). *Faglig grunnlag for handlingsplan for heroringvinge Coenonympha hero*. NINA Rapport 860. 45 s.
- Forskrift om fredning av truede arter. (2001). *Forskrift om fredning av truede arter* (FOR-2001-12-21-1525). Lovdata. <https://lovdata.no/forskrift/2001-12-21-1525>
- SLU Artdatabanken. (2025). *Brun gräsfjäril (Coenonympha hero)*. <https://artfakta.se/taxa/100679>

Vedlegg 1. Bekjempelse av fremmede arter

Kanadagullris: Arten har et grunt rotsystem og er lett å luke bort. Dette er den mest effektive metoden der hvor det ikke er alt for store bestander. Der hvor det er for store bestander til at man kan luke kan det slås. Både luking og slått må skje før arten rekker å blomster, for å forhindre frøspredning. Arten blomster på sommer/sensommer så siste halvdel av juni er generelt et passe tidspunkt å gjøre tiltak mot arten. Dette må gjøres årlig til man er sikker på at arten er bekjempet fra lokaliteten. Avfallet fra slått/luking må sendes til avfallsmottak ev.t kastes i restavfall ved mindre mengder.

Kanadagullris: Foto: Kim Abel, Naturarkivet

Fagerfredløs: Fagerfredløs har jordstengler som vokser rett under bakken, den kan derfor lukes eller graves opp. Der hvor det er for store bestander til at man kan luke kan det slås. Både lusing og slått må skje før arten rekker å blomstre, for å forhindre frøspredning. Arten blomstrer fra juni til august. Det viktigste er at den ikke får satt frø. Avfallet fra slått/lusing må sendes til avfallsmottak ev.t kastes i restavfall ved mindre mengder.

Fagerfredløs kan danne store ensartede bestander, her fra Brønnøya.. Foto Morgan Amundsen

Vinterkarse: Den letteste måten å bekjempe vinterkarse er å luke den. Arten sitter løst i jorden når den begynner å blomstre. Det beste tidspunktet er derfor å luke når de øverste blomstene er sprunget ut. Arten blomstrer veldig tidlig, en av de første blomstene som kommer på våren. Det viktigste er at den ikke får satt frø. Avfallet fra slått/luking må sendes til avfallsmottak ev.t kastes i restavfall ved mindre mengder.

Vinterkarse: Foto: Kim Abel, Naturarkivet

Valurt: Arten blomster allerede i mai, og tiltak bør gjennomføres før den kommer i blomst. Arten bør slås gjentatte ganger i løpet av året for å svekke planten. Man kan også prøve å grave opp planten, men hvis noe av roten blir værende igjen vil den vokse opp igjen. Det viktigste er at arten ikke får produsert frø slik at man over tid kan svekke den. Avfallet fra slått/luking må sendes til avfallsmottak ev.t kastes i restavfall ved mindre mengder.

Valurt på Nesøya., Foto: Ole Lønnve

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien [Biofokus rapport](#).

Biofokus rapport 2025–121
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-568-2

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no